

EL TEMPS

Rosa Díez i diversos caps de llista municipals d'UPyD durant un míting a Alacant, el maig del 2011.

Minifundisme en expansió

Amb poc més de 700 afiliats, la UPyD valenciana s'estructura en 13 consells locals i dues desenes de delegacions locals. Aspiren a presentar una cinquantena de llistes municipals l'any 2015, més del doble que als comicis anteriors.

Analitzem la seua implantació i qui en forma part.

Encara que disposa de cordó umbilical –que el lliga a la direcció estatal del partit–, del seu cor –el Twitter de Toni Cantó– i d'extremitats –alguns consells locals i delegacions disperses–, la UPyD valenciana és un embrió de pocs mesos. Té cara i ulls, sí, però no és homologable al PP ni al PSOE, que presenten candidatures locals en tots els municipis valencians, ni tampoc a Compromís. Amb vista als comicis del 2015, UPyD aspira a tenir-ne una cinquantena, mentre la coalició valencianista superarà les 400.

En les eleccions del 2011, quan tot just havia complert quatre anys de vida, UPyD va comparèixer a 22 poblacions valencianes –vegeu el gràfic de la pàgina

esquerra– i en la majoria dels casos va obtenir uns resultats pobres. Això sí, va fer-se un forat en tres ajuntaments importants: a Novelda, on va anotar-se tres regidors, a Elda, on va aconseguir-ne un altre, i a Alacant, la joia de la corona.

Dos anys més tard, l'estructura de la formació no és gaire més extensa. Els requisits d'accés són selectius, la direcció valenciana mira amb lupa cada alta i en comprova la idoneïtat. Les expectatives electorals tan optimistes conviden a un desembarcament massiu, però Romain Muzzati i Rafael Soriano –caps visibles del consell territorial– es mostren rígids i supervisen cada moviment a cada població. Amb la connivència de Madrid, el gran germà que vigila tot plegat.

La implantació territorial d'UPyD al País Valencià és desigual. La seua intensitat creix a mesura que avança cap al sud. Així doncs, la presència a les comarques castellonenques resulta testimonial, però creix a l'àrea metropolitana de València i les demarcacions meridionals. Les zones de transició –Ribera Baixa, Ribera Alta, Safor, Vall d'Albaida, Costera i Marina Alta– són de preponderància catalanoparlant i tampoc no han experimentat un arrelament significatiu.

Anem a pams, però. UPyD necessita un mínim de 15 militants estables per a gaudir d'un consell local, l'estructura plena que poden assolir, per bé que depenguen de les ordres que els arriben de la direcció territorial, que al seu torn manté fil directe constant amb la direcció estatal. És un partit fortament centralitzat, en què qualsevol decisió sobre la creació d'un consell o delegació local ha de comptar amb el plàcet del màxim òrgan de la formació. La delegació s'aprova quan hi ha menys de 15 afiliats però és feiaent la tasca de tots ells en favor de les sigles del partit.

Al País Valencià hi ha 13 consells locals –a Castelló de la Plana, Bétera, Paterna, València, Torrent, Alcoi, Sant Vicent del Raspeig, Benidorm, Alacant, Elda, Novelda, Elx i Torrevella–, dos dels quals exerceixen, a més, com a delegacions comarcals: és el cas d'Alcoi, que coordina l'àrea de l'Alcoià i el Comtat, i Benidorm, que controla l'assentament del partit a la Marina Baixa. De delegacions locals, n'hi ha més d'una vintena i ara i adés se n'afegeix alguna de nova.

Com ha quedat dit, al nord del País Valencià és on més problemes d'implantació troba UPyD. I a començaments d'enguany, l'únic consell local de què disposa, el de Castelló de la Plana, va patir la dimissió de qui havia estat candidat a les eleccions del 2011, Antonio Hurtado. Se'n va apartar “per motius personals” i ha donat pas a una gestora comandada per Paula Bernat. Ja no en són membres actius els germans Ordóñez Monfort –Javier i Ignacio–, professors de la Universitat Jaume I que abans d'entrar a UPyD van pertànyer al corrent SoCa, del PSPV-PSOE local.

Els afiliats del partit a Castelló mantenen un bloc a Internet –*Volando voy, volando vengo*– que pren com a excusa l'aeroport sense avions per a analitzar

críticament l'actualitat de la capital de la Plana.

Tot i que Romain Muzzati és castellonenc, lidera el partit a l'àmbit autonòmic i es va presentar com a candidat al Congrés per aquesta circumscripció, la penetració a la resta de poblacions és escassa. Hi ha delegacions modestes a Vila-real, Benicàssim, Benicarló i Vinaròs, i ni tan sols això en llocs tan poblats com ara Borriana, la Vall d'Uixó o Onda. I resulta més complicat aconseguir una estructura mínimament estable a les comarques de baixa demografia de l'interior –Ports, Alt Maestrat, Alcalatén–, encara que siguen castellanoparlants, com en els casos de l'Alt Palància i l'Alt Millars.

Cinturó magenta. Com és lògic, l'expansió d'UPyD ha estat més senzilla a València i la seua rodalia. Al cap i casal s'apleguen vora 200 dels pocs més de 700 militants que té el partit al País Valencià. A la resta de municipis més importants de la conurbació –Torrent, Paterna, Mislata, Xirivella, Burjassot i Manises– els unionistes també s'han pogut fer un lloc.

L'advocat Ramón Igual, ex-directiu de l'Agrupació de Joves Advocats de València, va ser el candidat a les eleccions municipals del 2011 però no és factible que repetisca el 2015. No sols per la possible presentació a les primàries de Toni Cantó, sinó perquè no va fer un bon resultat: un 2,89% dels vots allà on Cantó, en les estatals de sis mesos després, va fidelitzar-ne el 7,59%. Entre els mèrits que Igual destaca de si mateix hi ha el d'"organitzador de les trobades d'antics alumnes dels Escolapis de València".

La direcció local de la capital, la té Eduardo Gómez, que va guanyar –amb un 56%– la candidatura encapçalada per Pablo Serrador. Gómez era l'aposta indissimulada del responsable d'Organització territorial, Rafael Soriano, que en ple procés electoral fins i tot va suggerir a alguns membres de la llista alternativa d'integrar-se en la candidatura oficialista. Iñaki Fernández, responsable d'Estudiants pròxim a Soriano, també va fer moviments en favor de Gómez.

A Torrent hi ha un consell local dirigit per Miguel Ángel Furió, que ja va presentar-se a les eleccions locals del 2011. Metge, és tan popular en el poble com el seu passat polític: va militar al PP, on va

Dalt, César González, regidor d'UPyD a Elda. Al centre, Ramón Igual i María José Sánchez, que van encapçalar les llistes de València i Benidorm, i a sota, Miguel Ángel Furió, el cap visible a Torrent.

ser regidor de l'oposició durant dues legislatures i d'on va eixir "desenganyat per la manca de democràcia interna". Poeta, també va fundar el CDS de Tor-

rent, partit amb què va ser candidat al Senat. "No massa de dretes", segons el qualifica un conegut, és "políticament afable".

Cohabita a la UPyD de Torrent amb Miguel Vilanova, un altre ex-militant del PP, i més recent: va ser regidor de Foment Econòmic del 2007 al 2009, els primers de María José Català a l'alcaldia, però l'actual consellera d'Educació va forçar-ne la dimissió sobtada. També integra la UPyD de Torrent l'ex-popular Jesús Navarro, antic regidor al consistori que va postular-se com a alcaldable l'any 2007, per bé que la direcció del PPCV va preferir Català.

A Paterna hi ha un dels noms més respectats del partit, Juan Sánchez Mancebo, un enginyer de camins que és professor a la Universitat d'Alacant i funcionari a la Confederació Hidrogràfica del Xúquer. La seua projecció interna, i no sols al consell local, sembla evident.

El quart consell local de la demarcació de València és a Bétera (Camp de Túria), un cas especial. En forma part gent jove d'ideologia difusa però coneguda al poble. Javier Lluca, de família militar, va ser el cap de cartell del 2011. Julio Leonart Crespo, número 6 de la candidatura autonòmica d'aquell any, treballa al consistori i exerceix com a responsable doble –d'Estudis i Programes i de Xarxes Socials– de la direcció autonòmica. Però qui té més opcions de presentar-se als pròxims comicis és David Aloy, igualment jove i molt present a la vida social de la població: a la Junta Central Fallera, a Caritas i les Joventuts Marianes.

Ja com a delegació local, la d'Alboraia té al capdavant Justo Coll, assessor legal amb despatx propi, antic secretari de la Federació Espanyola d'Organitzacions Empresarials de la Indústria del Moble. Curiosament, al seu bufet treballa Miquel Ramon i Quiles, fill del darrer alcalde franquista de València i un dels fundadors d'Unió Valenciana, Miguel Ramón Izquierdo. De qualsevol manera, l'aposta d'UPyD a Alboraia sembla que vindrà importada d'Unidos por Alboraya, formació independent alguns membres de la qual ja han encetat converses per integrar-s'hi.

A Mislata l'escenari és més kafkià encara. El 2011 van presentar l'ex-alcaldista socialista José Morales, que ho havia estat del 1979 al 2001, i ara es postulen un empresari sense passat polític José Martín Albero, i un ex-regidor d'Unió Valenciana, José María Murgui, que va governar amb el PP després de la moció

A Xàtiva, com en tants altres municipis, la governabilitat pot dependre d'UPyD

de censura que va posar fi al govern de Morales. Entre els seus mèrits, la modificació de l'escut municipal, que va canviar les quatre barres històriques per un castell i diverses franges blaves. És el que encara es manté, malgrat que el PSOE va recuperar la vara de comandament ara fa dos anys. L'ultra Alejandro Esteve, un ex-militant del Grup d'Acció Valencianista (GAV) que va assaltar la seu del Casal Jaume I de Mislata, ha estat vetat per l'organització, però també preparava el seu ingrés a UPyD.

A Burjassot el seu far és Juan José Cano, que entraria com a regidor si el partit aconseguira un resultat com el de les estatals. Passa que en les municipals tindrà la competència del Centre Democràtic Liberal (CDL), liderat per Antonio Subiela, president de falla molt conegut al poble, i Nuestro Partido de Burjassot, una escissió del PP. España 2000 també mira de rendibilitzar el seu populisme.

A Xirivella hi ha el coordinador comarcal del partit, el petit empresari Juan Carlos Vázquez Reche; a Paiporta, José Luis Martínez, i a Godella, Ana Fernández. A Manises també hi ha moviments perquè UPyD concórrega als comicis. I a Puçol se'n destaquen Joaquín Soriano Sanchis, biòleg i fundador del Club d'Escacs local, i sobretot, José Eduardo Bocanegra, representant de la UGT en una empresa de seguretat. El web del partit a la població va reproduir la setmana passada un text marxista plagiat.

Enllà de l'Horta, la implantació és notable a Canals (Costera), on la catalana Carmen Garrido Treserras –ex-regidora de Serveis Socials per la formació Gent de Canals– i Pablo Sanfèlix acudeixen de fa temps als plenis com a espectadors. A Sagunt (Camp de Morvedre), Ontinyent (Vall d'Albaida), Gandia (Safor) i Alzira (Ribera Alta) encara és incipient, i una mica més sòlida a Xàtiva (Costera), on Enrique Argente –gerent d'empresa, conservador moderat i ex-militant de l'AIX que liderava Alfonso Rus– coordina un equip jove. Dialoguen amb Democràcia Participativa, el partit independent que es va presentar als comicis locals del 2011, per tal d'anar-hi plegats. Com en

tants altres llocs, podrien tenir la clau de la governabilitat. Argente ja va concórrer a les eleccions estatals com a candidat al Senat.

Eldorado d'UPyD. Les principals esperances unionistes, però, se situen al sud del País Valencià. Estranyament no han arrelat gaire al Baix Segura –compten un consell local a Torrevella i delegacions a Guardamar, Almoradí, Albaterra, Oriola i Pilar de la Foradada– però no obstant això pot ferir l'hegemonia del PP. Especialment a Torrevella, on l'empresari de la construcció José Serna lidera el grup més visible. El seu carisma és discutible però els populars acumulen vora un quart de segle al poder i arrossegueu diversos episodis de corrupció. Alerta també a Almoradí, on Joaquín Andreu pot posar en risc la majoria absoluta del PP, una roca des del 1987. Andreu és el referent d'UPyD a la comarca.

A Oriola, l'autèntic epicentre dels afers tèrbols al País Valencià, la competència és molt més gran i el centrisme l'encarna el Centre Liberal Renovador. Fer-se un forat en un mapa polític ja prou atomitzat resulta quimèric.

L'escenari és més agradós uns quilòmetres cap amunt, a Elx. La nova coordinadora del consell local, Marysol Coves, es deixa veure sovint: ara organitza xarrades, ara munta una taula informativa, però UPyD ha patit ací fuites des de l'inici. De fet, Félix Arias, director de l'institut de secundària L'Assumpció i que era el seu referent, se n'ha distanciat bastant. A les veïnes Santa Pola i Crevillent l'estructura és inexistent, però les enquestes apunten que podrien obtenir representació. Miracles de la marca.

A l'Alacantí és segura la presentació de candidatures a Sant Vicent del Raspeig –Alejandro Navarro acaba de ser escollit coordinador del consell local–, Sant Joan d'Alacant i Mutxamel, on ja hi ha delegacions. A Sant Joan es postula obertament Joaquín Sevilla, ex-militant i fill del fundador del PSOE local, amb una activitat creixent. La delegació de Mutxamel, en canvi, té més lligams amb el PP que no amb els socialistes.

L'albanokosovar, llengua d'Alacant?

Fernando Llopis, regidor d'UPyD a Alacant, preveu que el seu partit donarà suport a la llista més votada si el 2015 cap d'elles no obté majoria absoluta.

“A Alacant, la demanda de línies en valencià és residual. No podem generar recursos per una cosa que la gent no demana. És com si l'Escola Oficial d'Idiomes haguera d'oferir tants cursos d'albanokosovar com d'anglès”, assevera Fernando Llopis, regidor d'UPyD a Alacant des de l'any 2011. “De places en valencià a la Universitat d'Alacant, en sobren”, remata. Alcoià, catalanoparlant i director de l'Escola Politècnica Superior d'aquesta universitat des del 2005, Llopis no amaga que milita en la formació magenta “per qüestions com que la sanitat i l'educació tornen a ser competència nacional”.

Obviament, tampoc no es defineix de dreta ni d'esquerra, perquè “és una dicotomia que s'ha esvaït amb el pas del temps, jo m'estime més parlar de sentit comú”. “M'han dit que sóc més de dretes que el PP, però defense drets com el matrimoni homosexual”, argumenta Llopis, que s'enorgulleix d'haver rebutjat la dedicació exclusiva. Compagina la seua feina al consistori amb les obligacions a la UA.

El 20 de novembre del 2010 fou escollit candidat a l'alcaldia en unes primàries en què van votar-lo 34 dels 70 afiliats que tenia el partit. Ara n'hi compta 85, i en la recent elecció de coordinador local van elegir Juan José Álvaro —el candidat que avalava Llopis— per 38 vots a 29. La contrincant, Manuela Nicolás, havia estat la cap de llista per la circumscripció alacantina en les eleccions estatals del 2011. Amb només sis mesos de diferència, el resultat local de Llopis —5,17%— fou millorat clarament per Nicolás —8,38%—, tot i que es tractava de comicis d'un àmbit diferent.

Fernando Llopis saluda aquesta divisió interna —“les votacions a la búlgara mai no m'han agradat”— i no tem que les bones expectatives electorals d'UPyD provoquen una allau de militants amb aspiracions laborals en la política. “Farem una candidatura municipal en què els 10 primers candidats siguen de confiança i estiguen prou preparats, per si ens tocara governar”, anuncia. El risc d'arribistes, per tant, no hi és: “Per a militar en UPyD no sols cal pagar una quota, també cal superar un informe previ que determina si la persona en qüestió ha estat afiliada a cap altre partit o ha estat imputada en alguna ocasió, i sotmetre's a una entrevista personal”.

EL TEMPS

Fernando Llopis, regidor d'UPyD a Alacant, tampoc no ha aconseguit la unitat interna. El seu candidat va reunir 38 vots, i l'alternatiu, 29.

Si les urnes atorgaren a UPyD la funció d'àrbitre, Llopis suggereix que el seu partit faria costat “a la llista més votada, sempre que no hi haja imputats, és clar”. En canvi, el seu grup no va votar a favor de la reprovació de l'alcaldeessa actual, Sonia Castedo, imputada en el *cas Brugal* per la possible comissió de tres delictes greus —suborn, tràfic d'influències i ús privilegiat de la informació— i que els regidors socialistes i Esquerra Unida volien deixar en evidència davant del plenari.

El regidor unionista es justifica —“he votat en contra dels dos pressupostos que ha presentat Castedo”— i recorda que va demanar la dimissió de la primera edil “tan bon punt van imputar-la”. “Per reprovar-la, però, hauria calgut un informe jurídic que fera constar que l'amistat entre ella i el constructor Enrique Ortiz era tan íntima com diuen”, rebla Llopis, que es reuneix cada mes amb els afiliats a fi d'exposar-los la seua tasca com a regidor municipal. “Som el partit que més iniciatives ha presentat en la legislatura en curs, malgrat que nomésestic jo, com a regidor”, es felicita. A diferència d'uns altres grups municipals d'UPyD, Llopis sí que disposa de dos assessors.

El regidor popular —i també alcoià— Miguel Valor i ell són els únics dels 25 edils que fan servir el català en el plenari, ni que siga esporàdicament. Llopis, però, defuig el debat sobre la unitat idiomàtica: “M'agrada dir-li valencià i prou, no sóc un especialista en la matèria. Sóc enginyer informàtic, treballo amb molts llenguatges de programació i el nom d'aquests llenguatges no resulta tan important”. *V. M.*

Fernando Llopis [vegeu requadre superior], el regidor d'Alacant, també somia d'esdevenir la clau del govern local el 2015, així com també l'edil d'Elda i els tres de Novelda [vegeu el reportatge

següent]. El d'Elda, César González, és la primera vegada que milita en un partit. El consell local té vora mig centenar d'afiliats, és l'agrupació més nombrosa després de València i d'Alacant. “Ens

arriben vots de tots els partits: a l'inici, sobretot del PSOE, i ara del PP, fins i tot d'Esquerra Unida”, explica. González admet que a la UPyD d'Elda conviuen ex-afiliats dels dos partits majoritaris.

“Sociològicament, Elda és una ciutat perfecta per a nosaltres”, continua el regidor unionista. “Combatem les desigualtats entre territoris i demanem la recentralització de les competències en sanitat i educació, una cosa que tothom veu molt bé ací: com pot ser que amb la nostra targeta sanitària no ens atenguen als centres de salut de Castella - la Manxa o Múrcia?”, es demana. César González reconeix que també hi té a veure el factor lingüístic, ja que és una ciutat castellano-parlant. A la catalanoparlant Petrer, a tocar mateix d'Elda, la implantació d'UPyD és molt més minsa, però acaben d'obrir-hi delegació, liderada per l'ex-socialista Manuel Bravo, que va militar-hi del 1976 al 1989 i va eixir-ne “desencisat per la corrupció local”. Montfort i Monòver també podrien presentar candidatura el 2015, i a l'Alt Vinalopó, les de Villena i Saix semblen segures.

A Alcoi hi ha David Sabido, responsable del consell local i neòfit en política que prova d'afermar el partit a l'Alcoià i el Comtat. A la capital ja van presentar-se el 2011, i a Castalla esperen fer-ho el 2015: Raúl Alòs, ex-referent del PSPV-PSOE, en seria el cap de llista.

A la Marina Alta hi ha molta menys predisposició que no a la Baixa. A Dénia hi ha una delegació local que coordina la part septentrional, però al costat del consell local de Benidorm, l'activitat és poca. Des de l'epicentre de la Costa Blanca actua la psicòloga María José Sánchez, candidata local el 2011 enmig d'un panorama complex: el CDL de Gema Amor ja ocupa aquest espai i prepara una aliança provincial –amb partits escindits del PP– que permeta als antics zaplanistes decidir el color de la Diputació. Sánchez acusa Amor de tenir els mateixos defectes que la resta –“calen polítics que pensen en els interessos dels ciutadans i no en el dels seus amics, com ha fet amb el nomenament de l'ex-conseller Fernando Modrego com a arquitecte extern a canvi de 200.000 euros”– i anuncia una delegació a la Vila Joiosa. Allà hi ha Joaquín Vera i Àngel Uclés. Aquest petit empresari, ex-militant del PSPV-PSOE, podria tenir la missió d'estrenger lligams amb Compromiso por Villajoyosa, el grup independent que va quedar-se a punt d'obtenir un regidor l'any 2011.

Victor Maceda

D'esquerra a dreta, Caridad Crespo, Antonio Martínez i Armando Esteve, regidors d'UPyD a Novelda.

Novelda, campanada triple

Amb tres regidors i el 13% dels vots Novelda (Vinalopó Mitjà) ha esdevingut la capital d'UPyD al País Valencià. A la terra del raïm de taula la formació magenta va fer la campanada la nit electoral del 2011, però no ha tocat sostre: aleshores va aprofitar l'erosió d'un quadripartit i el 2015 es beneficiarà de la imputació en el 'cas Gürtel' de Milagrosa Martínez, alcaldessa del PP.

El gimnàs amb piscina climatitzada, tancat perquè l'UTE concessionària –que va sufragar la construcció del recinte, erigit en sòl públic– ha fet fallida: l'estudi de mercat va pecar d'optimisme. L'Institut Tecnològic del Marbre, un esquelet de ferro i de vidre des que ara fa cinc anys van esgotar-se els cinc milions de subvenció europea: la UE ara demana que els retornen, una volta comprovat que l'obra no està conllosa. I el velòdrom municipal, ideat als

inícis dels noranta, també resta inacabat, tot i que s'ha intentat rematar en reiterades ocasions. A més, la indústria del marbre –capdavantera– s'ha desplomat, i el raïm de taula i les empreses alimentàries –d'espècies, postres preparades i infusions– prou fan de sobreviure. El brou de cultiu, per tant, ja hi era. “Novelda és el paradigma del que ha passat en tot el país”, explica Armando Esteve, portaveu municipal d'UPyD en aquesta població del Vinalopó Mitjà.